ДА ГО РАЗБЕРЕМЕ АУТИЗМОТ

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **<u>Autora</u>:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

ШТО Е АУТИЗАМ?

Аутизмот не е болест и не се лекува со лекови.

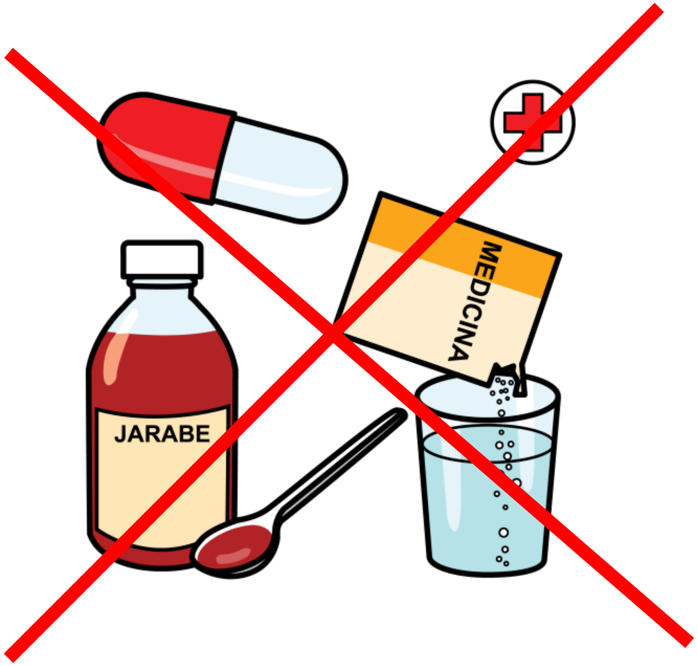

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

Аутизам претставува поинакво функционирање на мозокот.

Изгледа како оперативниот систем да е различен. Како мозокот на повеќето да работи со WINDOWS 10, а на децата со аутизам со MS-DOS.

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

КОГА СЕ ПОЈАВУВА АУТИЗАМ?

Луѓето не стануваат аутистични, но се раѓаат со аутизам, иако во првите месеци од животот не се забележува никаква разлика.

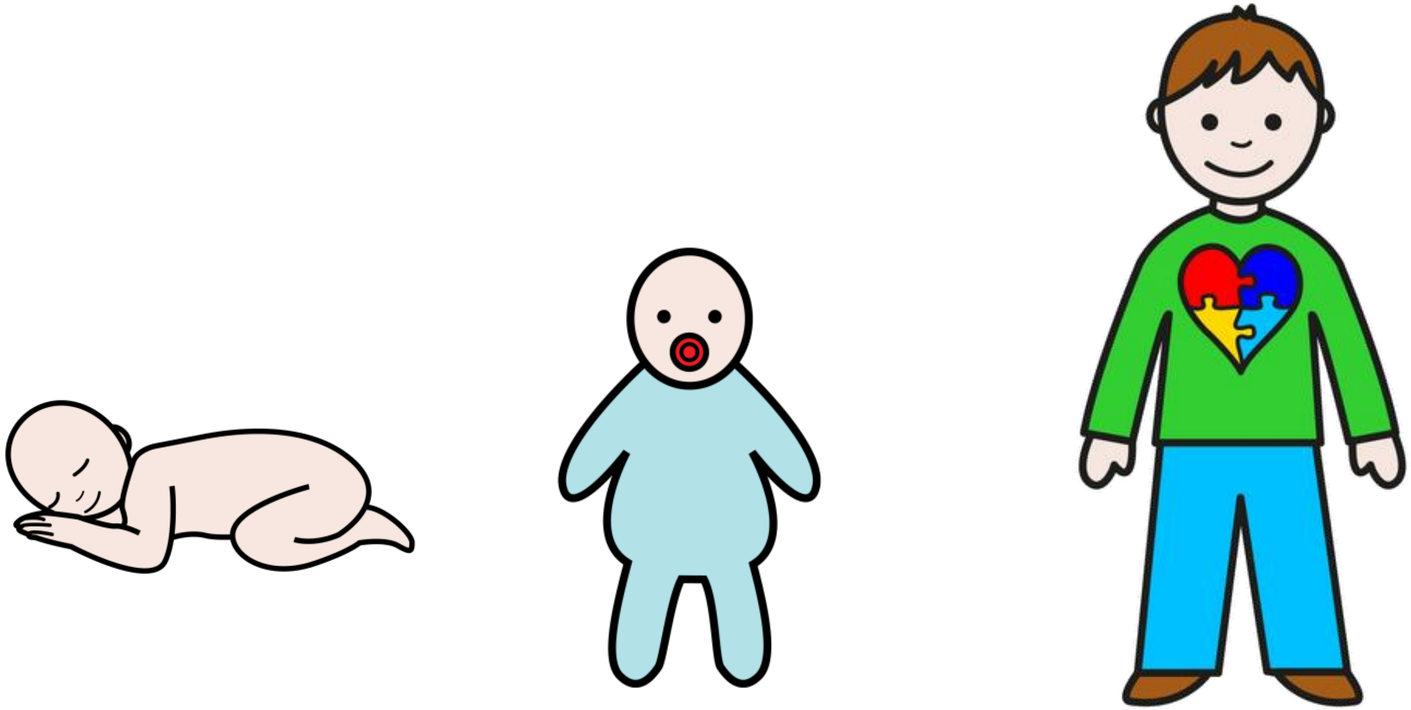

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

ЗОШТО СЕ ПОЈАВУВА АУТИЗАМОТ?

Постојат многу причини за кои се знае дека предизвикуваат аутизам, но не е добро разбрано зошто има деца кои го развиваат и деца кои не го развиваат.

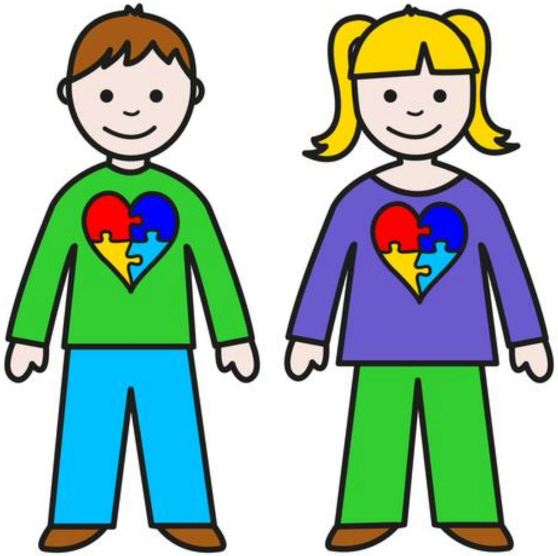

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

ДЕЦАТА СО АУТИЗАМ СЕ РАЗЛИЧНИ?

СИТЕ СМЕ РАЗЛИЧНИ!!! ОДНАДВОР ...

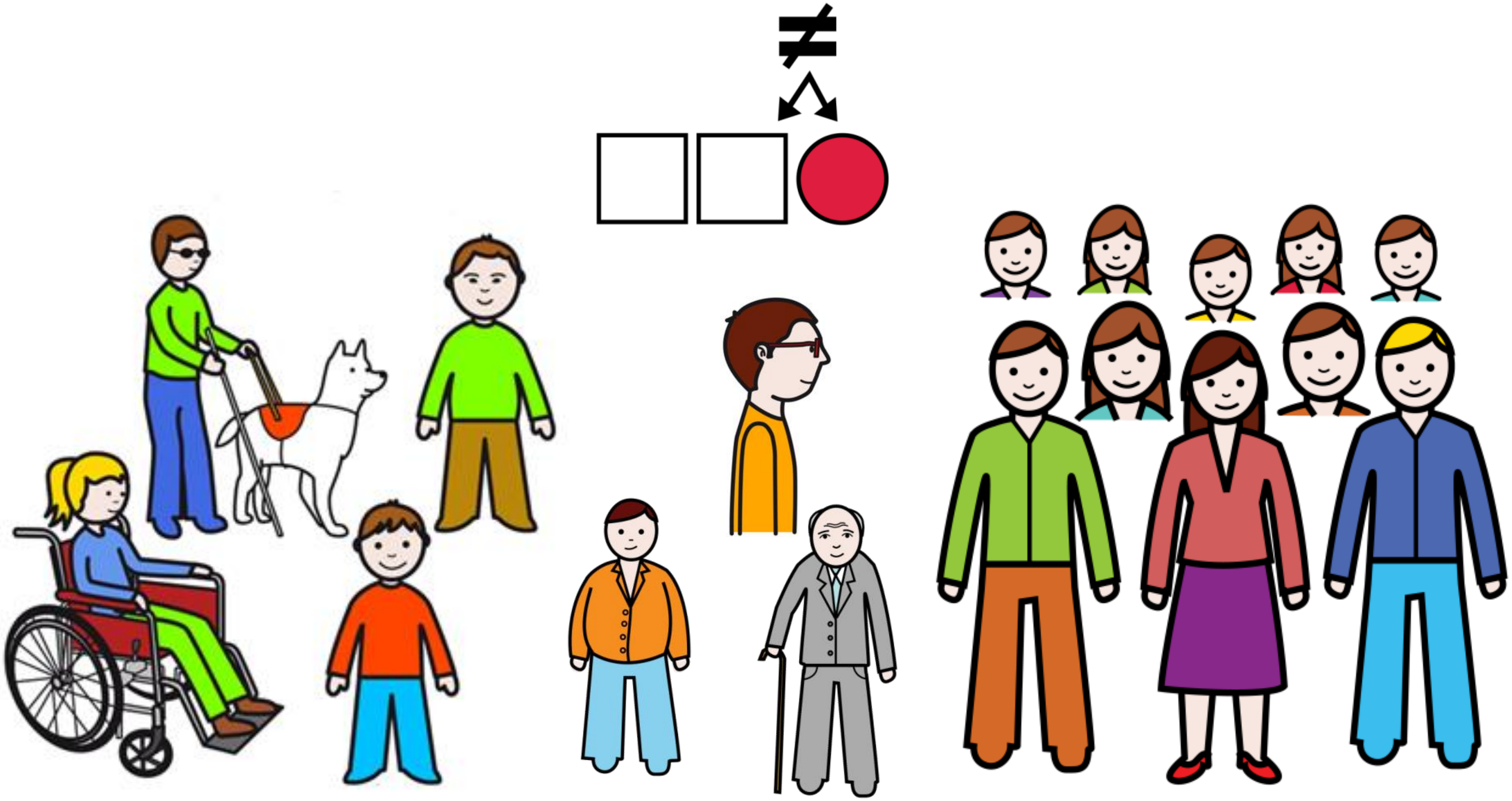

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

И ОДВНАТРЕ…

НЕРАСПОЛОЖЕНИ

ДАРЕЖЛИВИ

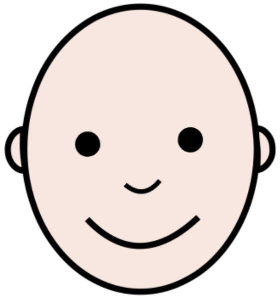

СРЕЌНИ

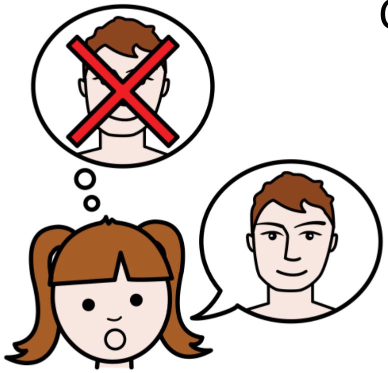

ЛАЖЛИВИ

НЕЖНИ

ВРЕДНИ

АГРЕСИВНИ

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

СЕКОЕ ЛИЦЕ ИМА РАЗЛИЧНИ ИНТЕРЕСИ ...

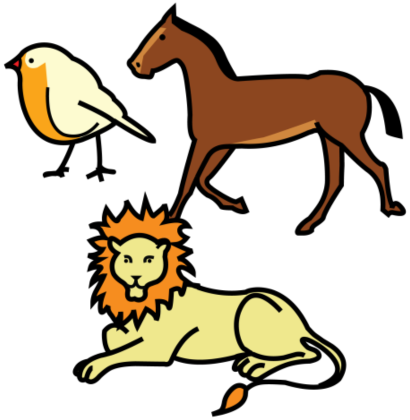

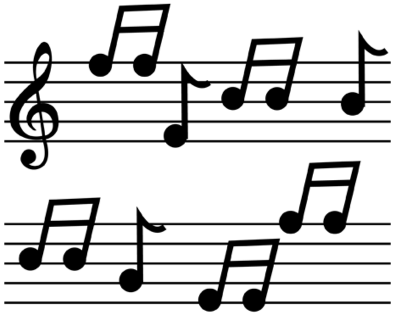

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

И РАБОТИ ВО КОИ Е ПОДОБАР/А ИЛИ ПОЛОШ/А ОД ДРУГИТЕ

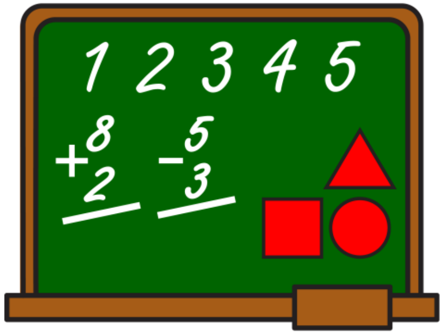

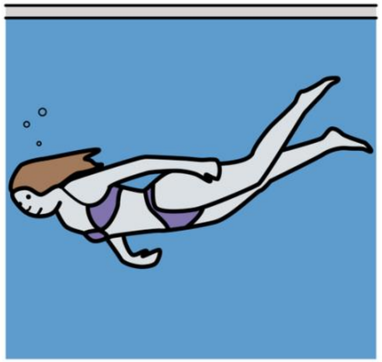

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

ПОНЕКОГАШ, НЕКОИ ЛУЃЕ ИМААТ СЛИЧНИ КАРАКТЕРИСТИКИ, КАКО НА ПРИМЕР:

ЦРВЕНА КОСА

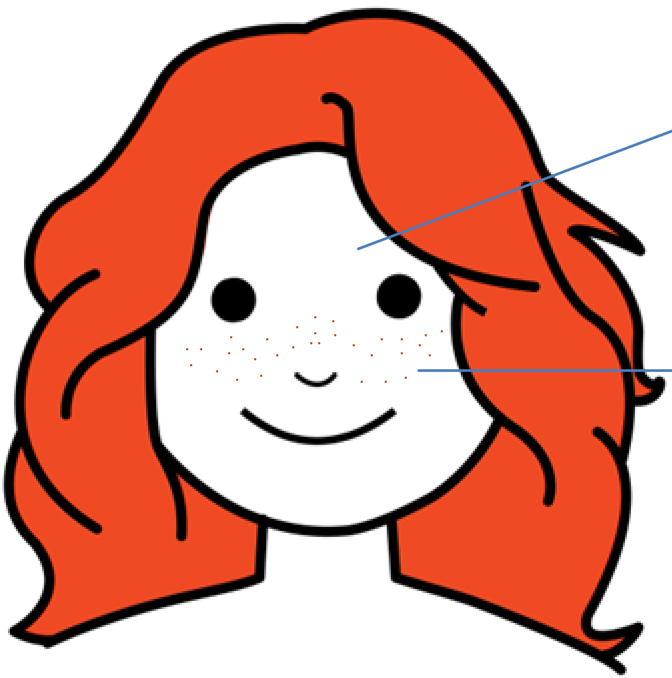

ЧИСТО ЛИЦЕ

ПЕГИ

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

ШТО ИМААТ ЗАЕДНИЧКО ДЕЦАТА СО АУТИЗАМ?

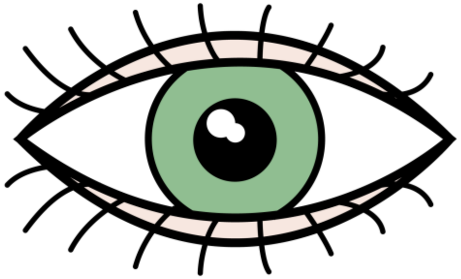

ТИЕ СЕ ДОБРИ СО СЛИКИ, ПА ДУРИ И СЕ НАРЕКУВААТ ВИЗУЕЛНИ УЧЕНИЦИ

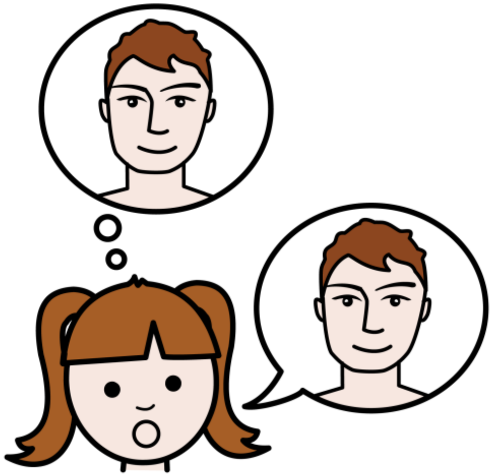

ГИ КАЖУВААТ РАБОТИТЕ КОИ НАВИСТИНА ГИ МИСЛАТ

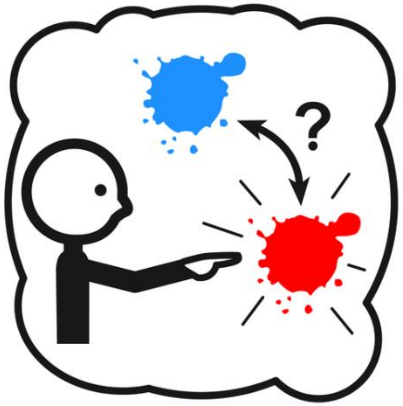

МНОГУ ДОБРО ЗНААТ ШТО САКААТ И НЕ САКААТ

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

ШТО ИМ Е ТЕШКО НА ДЕЦАТА СО АУТИЗАМ?

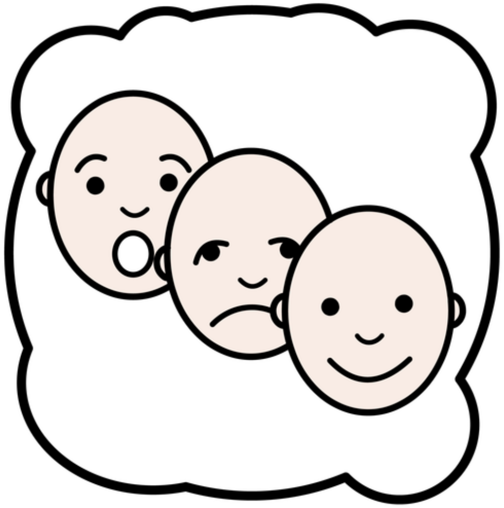

СОЦИЈАЛНИТЕ РЕЛАЦИИ:
- да најдат другарче
- тимски игри
- разбирање на чувства
- да разберат што сакаат луѓето
- да гледаат во очите на луѓето со кои зборуваат
- да ги разберат социјалните норми ...

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

ШТО ИМ Е ТЕШКО НА ДЕЦАТА СО АУТИЗАМ?

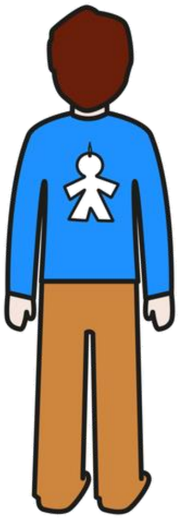

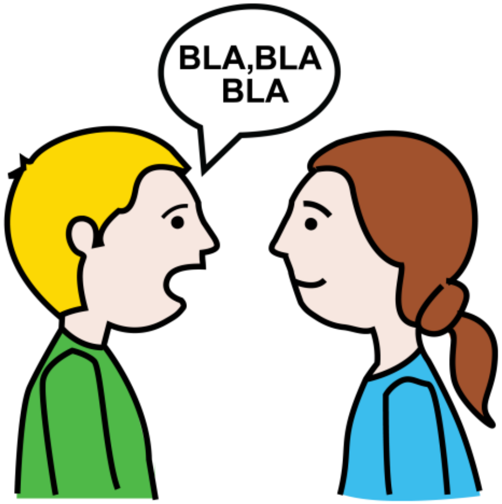

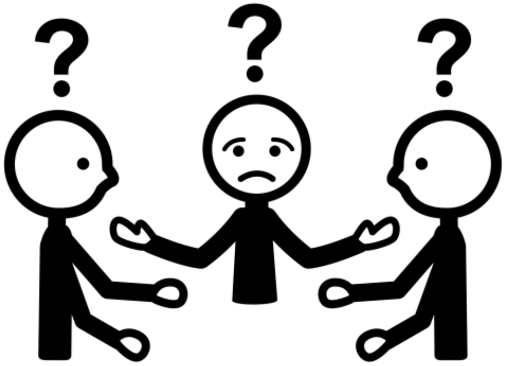

КОМУНИКАЦИЈА:
- да го разберат вербалниот говор
- да се изразат јасно
- да разберат шеги, фрази, иронија ...
- да разберат што сакаат луѓето ...

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

ШТО ИМ Е ТЕШКО НА ДЕЦАТА СО АУТИЗАМ?

Ако врне нема да има одмор

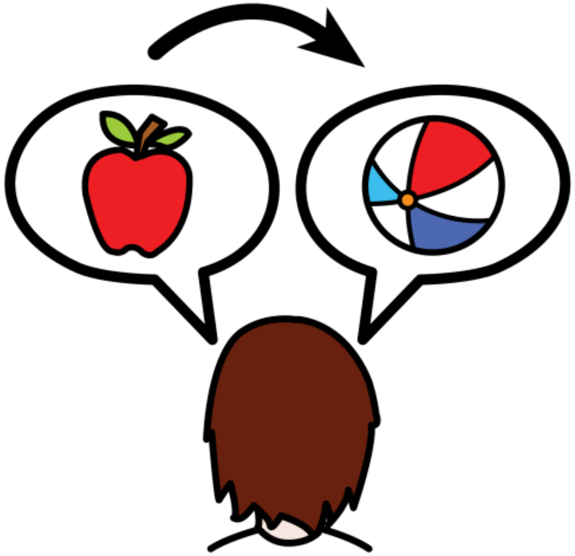

Наставничката е болна и нема да дојде на училиште

Славиме посебен ден и часовите се сменети

ПРОМЕНИ:

- во нивните начини
- во секојдневните активности
- во нивната рутина ...

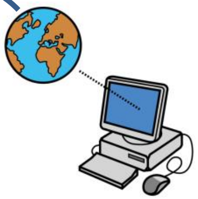

Не работи интернетот

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

ШТО ИМ Е ТЕШКО НА ДЕЦАТА СО АУТИЗАМ?

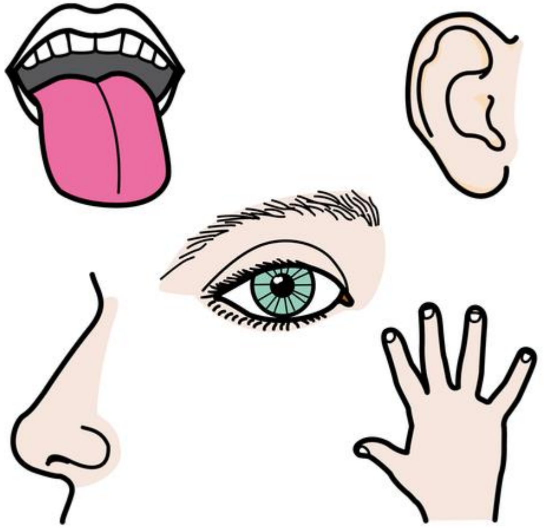

ИНТЕРПРЕТАЦИЈА НА ИНФОРМАЦИИТЕ КОИ ПОМИНУВААТ НИЗ СЕТИЛАТА:
- стимулациите може да ги доживуваат многу силно
- стимулациите може да не ги приметуваат
- стимулациите може многу силно да ги доживуваат, а други да не ги приметуваат

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

СЕТИЛАТА И АУТИЗМОТ

Допир може да предизвика болка

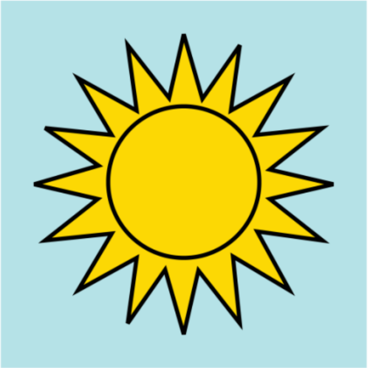

Одредена слика може да е заслепувачка

Звукот може да се чини како бучава

Одредени мириси може да се привлечни, а други одбивни

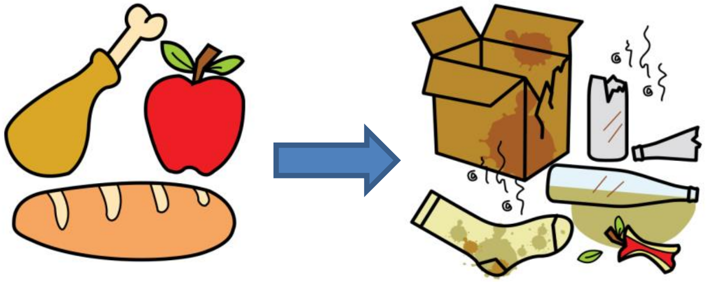

Одредена храна може да е неподнослива

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

ПОРАДИ ТОА ПОНЕКОГАШ ...

- Тие мора да се регулираат на различни начини. Секој според своите интереси.

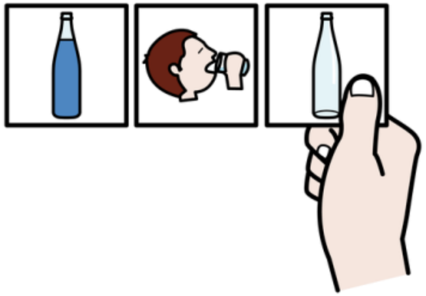

Да го провери распоредот

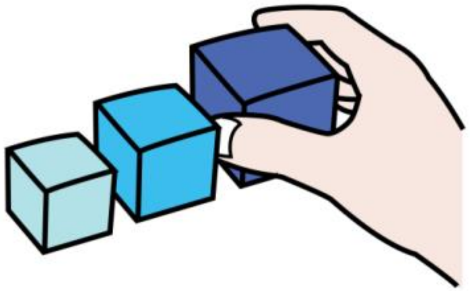

Да манипулира предмети

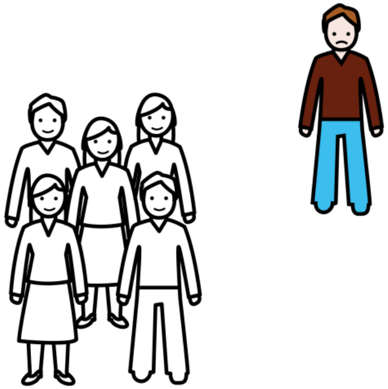

Да се повлече од ситуацијата

И многу други начини кои секое лице со аутизам ги прави за да се релаксира и дисконектира од светот кој е предизвикувачки за нив да го разберат.

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

КАКО БИ СЕ ЧУВСТВУВАЛЕ ... ?

- Замислете одеднаш да се појавите во некое амазонско племе.
- Не ги познавате нивните обичаи и правила.
- Не знаете што ќе се случи.
- Не знаете што е добро, а што е лошо.
- Не го разбирате нивниот јазик.
- Не знаете да комуницирате со нив.
- Треба да одите без кондури, со облека од листови, да јадете црви и да пиете вода од вир.
- Тие ве тераат да ловите, да му помагате на племето, но вие не знаете како и не разбирате што ви објаснуваат.

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

Не мора да одиме толку далеку ...

- Замислете да ве остават сами во центарот на Берлин и треба да се вратите дома.
- Што би правеле?
- Што ќе барате?
- Кој ќе ви помогне?

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

КАКВА ПОМОШ МУ Е ПОТРЕБНА НЕ ДЕТЕТО СО АУТИЗАМ?

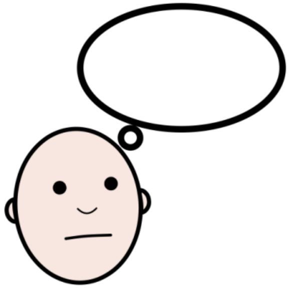

РАЗМИСЛЕТЕ:

- Кога не можете да решите одредена математичка задача на ниту еден начин, како некој ќе ви ја објасни?

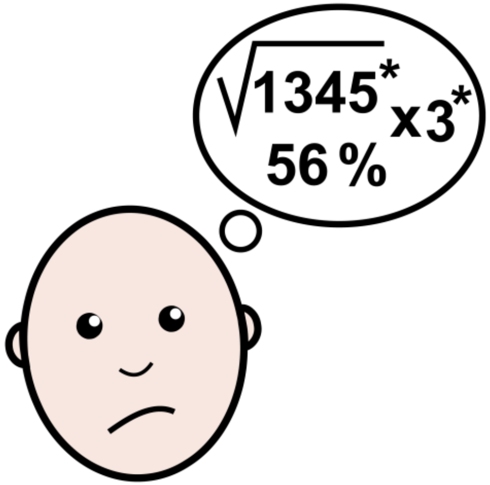

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

ТИ ПОМАГА...

Ако ги извадиш податоците за проблемот или манипулација на предмети ...

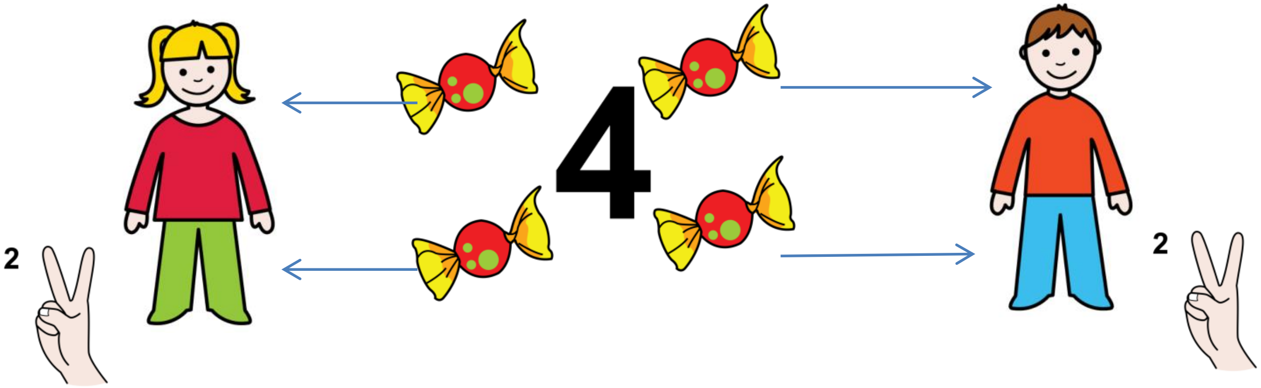

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

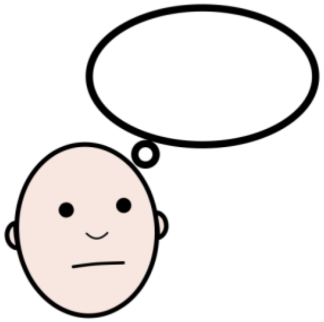

РАЗМИСЛЕТЕ:

- Кога сакате да сложувате ЛЕГО коцки, да дознаете како се игра некоја игра, како се готви нешто ... Што ви помага?

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

ТИ ПОМАГА...

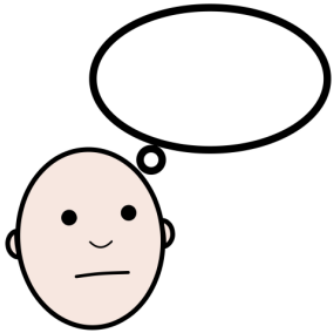

- Читањето на упатството за сложување, читањето на правилата за играта или рецептот за она што го готвите (нацртано или напишано).

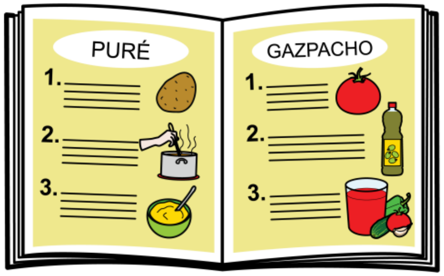

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

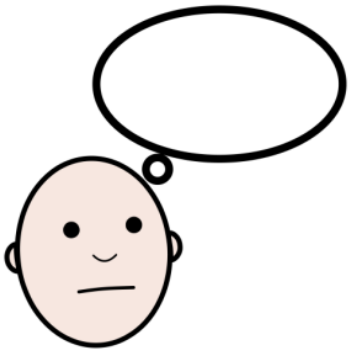

РАЗМИСЛЕТЕ:

- Кога пазарувате во трговски центар или сте во кафич и морате да одите во тоалет, како знаете каде се наоѓа?

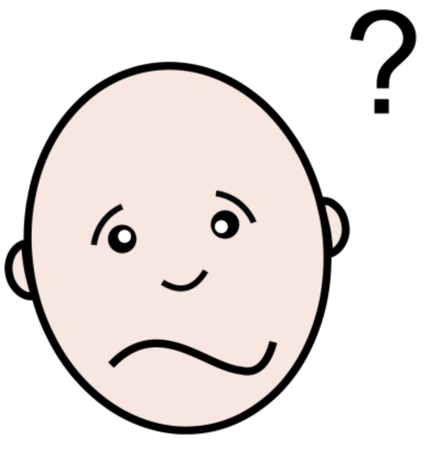

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

ТИ ПОМАГА...

- Знаци или симболи кои се наоѓаат на вратите од тоалетот или на ѕидовите близу тоалетот.

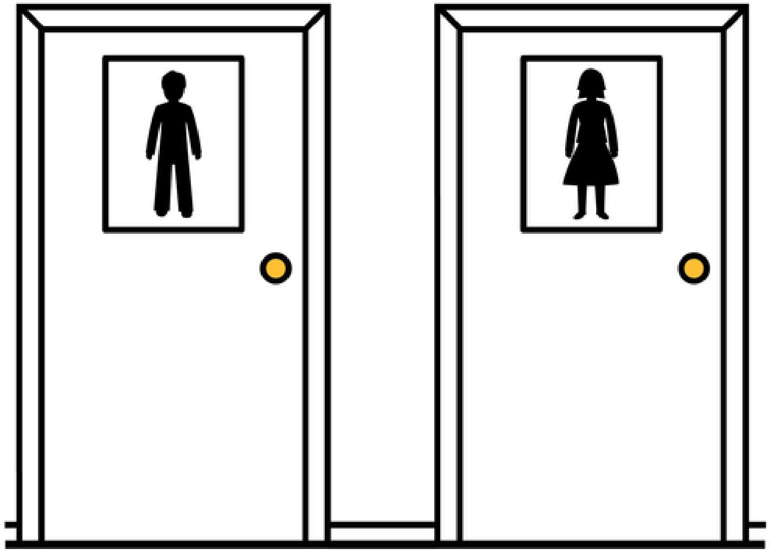

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

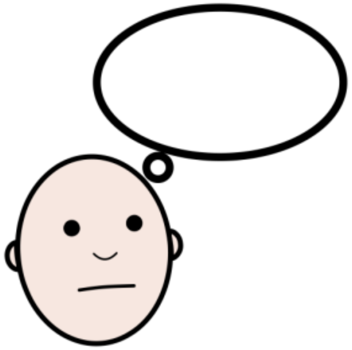

РАЗМИСЛЕТЕ:

- Кога не знаете да стигнете до некое одредено место, како ќе ви помогне некој?

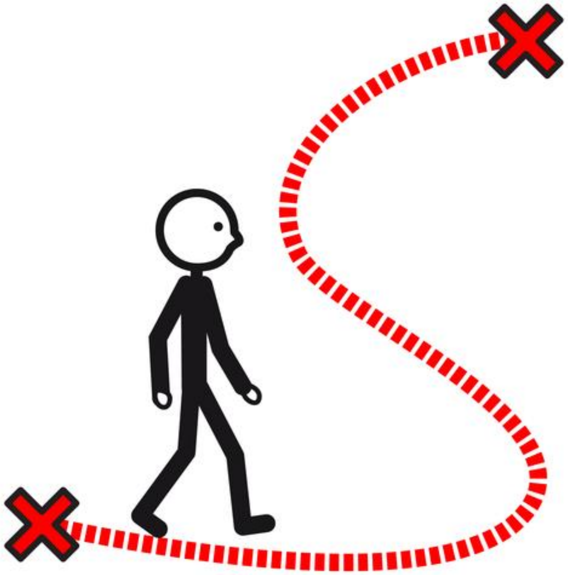

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

ТИ ПОМАГА...

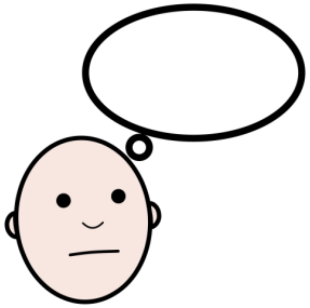

Кога некој ќе ви нацрта, ќе ви покаже на мапа или ќе ви сугерира место кое е во близина, а вие го познавате, за да се ориентирате полесно.

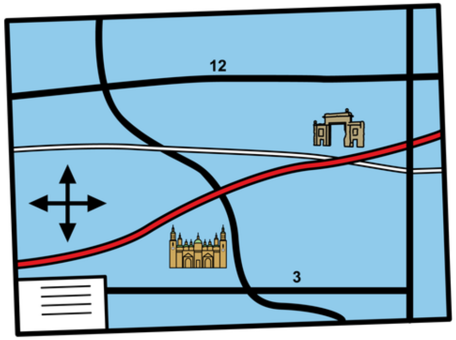

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

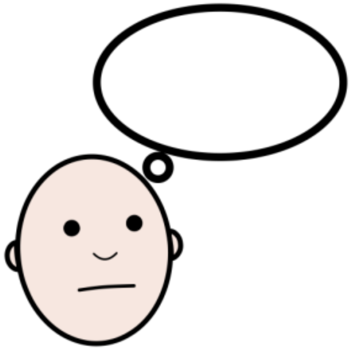

РАЗМИСЛЕТЕ:

- Што ви е потребно за да го организирате вашето време и да знаете што во одреден момент треба да направите?

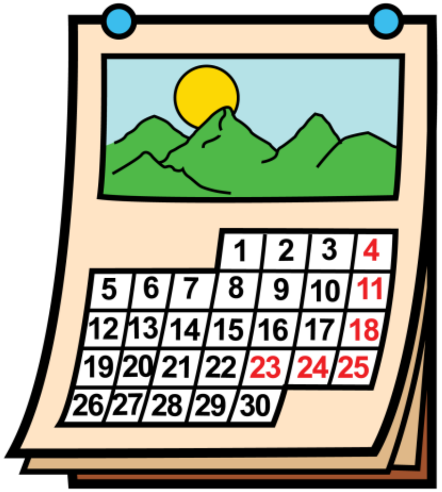

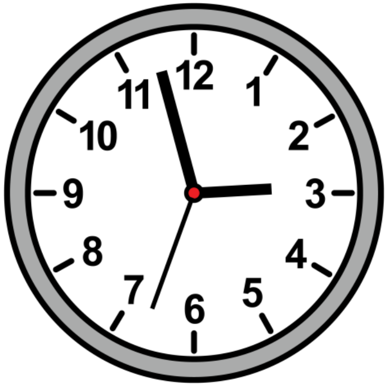

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

ТИ ПОМАГА…

Дневник, дневен распоред, часовник …

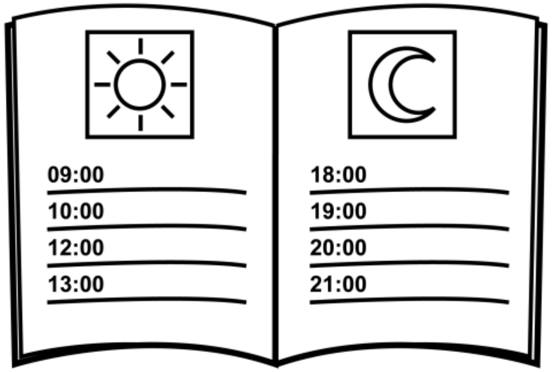

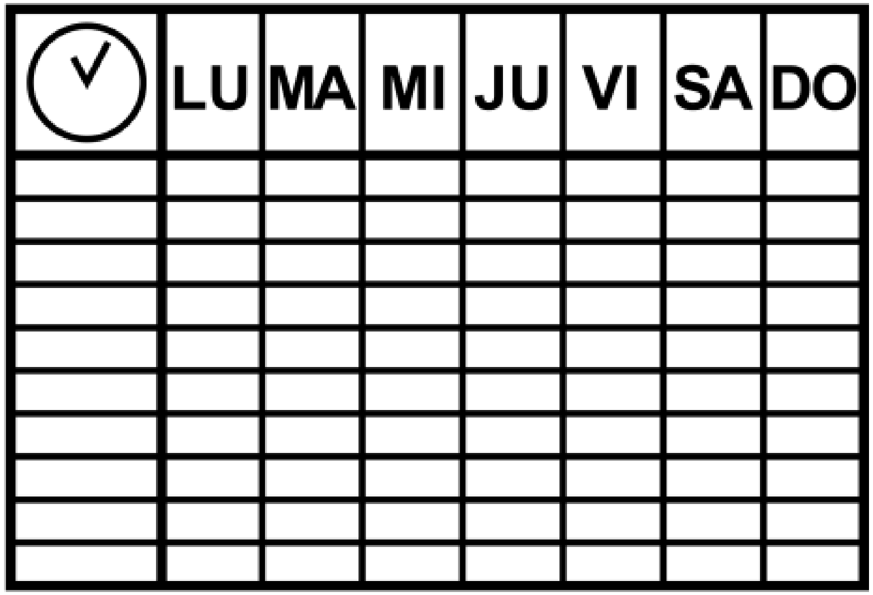

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

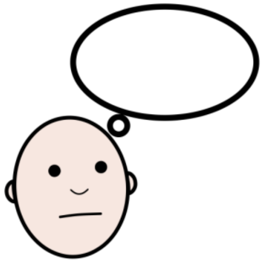

РАЗМИСЛЕТЕ:

- Што ако се наоѓате во ситуација која е поинаква од онаа на која сте навикнати? На пример, ве носат на лекар на испитувања, што може да ви помогне?

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

ТИ ПОМАГА...

Да знаеш што ќе ти прават, колку ќе трае, кога ќе заврши ....

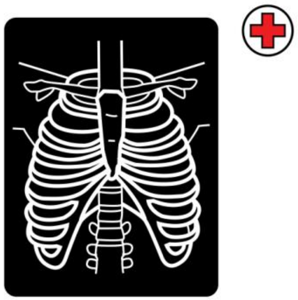

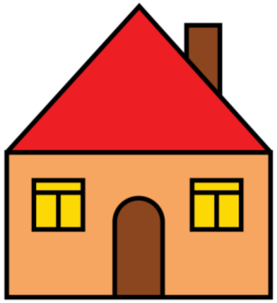

Сетете се дека децата со аутизам не се справуваат најдобро со вербалниот јазик, поради тоа потребна им е дополнителна поддршка, така што за да можат подобро да ја разберат ситуацијата во која се наоѓаат секвенците на случувањата треба да бидат напишани или претставени преку слики.

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

Да сумираме .... Што им е потребно на децата со аутизам?

НЕШТО ШТО И НА ВАС МОЖЕ ДА ВИ ЗАТРЕБА ВО ОДРЕДЕН МОМЕНТ:

- Цртежи
- Слики
- Шеми
- Планови
- Симболи

} ВИЗУЕЛНА ПОДДРШКА

- Објаснувања кои вклучуваат работи кои ги разбираат
- Предмети со кои може да манипулираат
- Држете се до работите кои знаат добро да ги прават
- Да ги имаат во видното поле работите кои им се тешки.

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **<u>Autora</u>:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

КАКО ДОПОЛНИТЕЛНО ДА ИМ ПОМОГНЕТЕ НА ДЕЦАТА СО АУТИЗАМ?

- Ставете се на нивното место (обидете се да разберете како се чувствуваат, што им се случува).
- Почитувајте ги, како што би сакале вас да ве почитуваат.
- Третирајте ги како и сите други, но да имате на ум дека им е потребна дополнителна поддршка
- Обидете се да ги вклучите во своите активности, но со почит доколку не сакаат да учествуваат.
- Давајте прилики за да се покажат какви се.

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva

Во нашето училиште патувањето започна. Придружете ни се и Вие!

Autor pictogramas: Sergio Palao **Procedencia**: http://www.arasaac.org
Licencia: CC (BY-NC-SA) **Autora:** Almudena Vergara Cardona **Traducción**: Meri Nolcheva